گزارش خبری

خشونت علیه پزشکان درمان شود

ایسنا: بیش از ۱۷۰ هزار پزشک در کشور، عبور از مرز خودکفایی و دستاوردهایی که به اذعان شاخص‌های رسمی بین‌المللی در بسیاری از موارد در حد اعجاز است؛ مبحثی که رئیس کل سازمان نظام پزشکی تأکید دارد باید قدردان آن باشیم و بی‌دلیل و با آدرس‌های اشتباه آن را تضعیف نکنیم.

محمد رئیس‌زاده، رئیس کل سازمان نظام پزشکی گفت: درباره آمار پزشکان کشور، طبق اعداد نظام پزشکی تقریبا به آمار بیش از ۱۷۰ هزار پزشک رسیده‌ایم و بیش از ۶۰ هزار دانشجوی پزشکی نیز درحال تحصیل داریم. یعنی طی این ۴۵ سال با وجود اینکه جمعیت تقریبا ۲.۵ برابر شده، تعداد پزشکان کشور بیش از ۱۳ برابر شده است. البته در حوزه تخصصی و فوق‌تخصصی ارقام جالب‌تر است. در اوایل انقلاب اسلامی، پنج هزار پزشک متخصص برای یک جمعیت ۳۶ میلیون نفری داشتیم و اکنون بیش از ۵۵ هزار متخصص در کشور داریم که در مقابل رشد ۲.۵برابری جمعیت، تعداد متخصصان ۱۰ برابر شده است. این رشد آماری در فوق‌تخصص‌ها نیز بسیار بیشتر است؛ به عنوان مثال در متخصص‌های خانم در اوایل انقلاب سه پزشک خانم فوق‌تخصص داشتیم اما اکنون بیش از ۱۶۰۰ نفر خانم در رشته‌های مختلف فوق‌تخصصی در کشور فعال هستند.

او با بیان اینکه تعداد دانشکده‌های آموزش پزشکی نیز از حدود هفت دانشکده آن زمان به حدود ۷۰ دانشکده آموزش پزشکی درحال‌حاضر رسیده است، افزود: همچنین در حوزه متخصص‌های خانم باید گفت در اوایل انقلاب ۷۷۴ خانم متخصص در رشته‌های مختلف داشتیم که این رقم اکنون به بالای ۲۲ هزار پزشک خانم رسیده؛ یعنی ۳۵ برابر شده است. در رشته‌های تخصصی‌تر نیز آمار بسیار قابل توجه است؛ به عنوان مثال در اوایل انقلاب ۱.۲ جراح اعصاب به ازای هر میلیون نفر جمعیت داشتیم؛ این درحالی است که براساس شاخص‌های جهانی به ازای هر میلیون نفر جمعیت باید ۴.۵ متخصص جراحی مغز و اعصاب داشته باشیم و میانگین جهانی نیز تقریبا شش جراح مغز و اعصاب به ازای هر میلیون نفر جمعیت است. در کشورهای همسایه ما مانند ترکیه این عدد اکنون نزدیک به ۱۳تا ۱۴ است و در کشوری مانند آمریکا ۱۰ تا ۱۱ است. اکنون ما در کشور به آمار ۱۳ جراح مغز و اعصاب به ازای هر میلیون نفر جمعیت رسیده‌ایم؛ یعنی سه برابر توصیه سازمان جهانی بهداشت، دو برابر نُرم جهانی و بیش از کشورهایی مانند آمریکا.

رئیس کل سازمان نظام پزشکی در ادامه صحبت‌هایش گفت: خشونت علیه جامعه پزشکی موضوع مهمی است که باید درمان شود؛ چراکه نهایت آسیب این موضوع به سلامتی مردم بازمی‌گردد و مردم در گرفتن خدمات دچار مشکل خواهند شد. این موضوع پدیده‌ای است که باید مدیریت شود و در دو، سه موضوع ریشه دارد: قوانین در این مورد یا ضعیف‌اند یا بازدارندگی لازم را ندارند، یا به‌درستی اجرا نمی‌شوند؛ در مجموع کادر بهداشت و درمان به لحاظ حقوقی و قضائی و انتظامی خوب حمایت نمی‌شوند.

او به ماجرای ضرب‌وشتم یک پرستار در یکی از شهرهای استان خوزستان و از دست دادن چشم این پرستار اشاره کرد و گفت: این درحالی است که پیگیری حقوقی این کار را به خود پرستار محول می‌کنند؛ این درحالی که کادر بهداشت و درمان توان پیگیری حقوقی موضوع را ندارند و خیلی اوقات از خیر آن می‌گذرند؛ چراکه اصلا فرصت انجام آن را ندارند. کادر درمان باید امنیت جانی داشته باشند؛ چراکه بدون امنیت، خدمت‌رسانی به بیماران ممکن نخواهد بود. دانشگاه‌ها و واحدهای حقوقی باید با جدیت تمام، موارد خشونت علیه کادر درمان را پیگیری کرده و از حقوق صدمه‌دیدگان دفاع کنند.

رئیس‌زاده نقایص زیرساخت‌های بهداشت و درمان را از دیگر عوامل مؤثر در خشونت علیه جامعه پزشکی خواند و افزود: نیروکم است، تجهیزات مشکل دارند و در مراکز درمانی ازدحام است. با وجود این اشکالات اگر به هر دلیلی رسیدگی به بیمار به‌خوبی انجام نشود، همه آن اشکالات بر کادر بهداشت و درمانی که در خط مقدم ارائه خدمت هستند، سرشکن می‌شود، درحالی‌که بسیاری از اشکالات لجستیکی و فرایندی و مباحث دیگر است و ربطی به ارائه‌دهنده خدمت ندارد و متأسفانه تمام نارسایی‌های سیستم بهداشت و درمان، در نهایت بر دوش کادر سلامت سنگینی می‌کند.

او به قتل پزشک یاسوجی (مرحوم دکتر داودی) نیز اشاره کرد و دراین‌باره افزود: نکته دیگر آن است که نباید رابطه مردم با جامعه پزشکی را مخدوش کنیم. معتقدم هر رسانه‌ای، هر تریبونی و هر زبانی که باعث شده این حرمت بین مردم و جامعه پزشکی مخدوش شود، در این قتل سهیم است. این خطای محاسباتی را چه کسی به آن فرد القا کرده است؟ باید آگاهی‌بخشی کنیم و ارتباط و اعتماد متقابل بین مردم و جامعه پزشکی را تحکیم کنیم نه تضعیف. با وجود برخی مشکلات، کسی حق ندارد این رابطه مقدس مردم و جامعه پزشکی را تحقیر کند؛ غیر از این باشد، ظلم به جامعه پزشکی و مردم است و اگر حادثه‌ای مثل یاسوج رخ دهد، در پیشگاه خداوند باید پاسخ‌گو باشند.

نام «ایران» در تاریخ تقویمی ایران-۱

از آغاز تا تأسیس شاهنشاهی ماد

مجید اسدی (راوش)

به زعم من، تاریخ آنجایی آغاز می‌شود که «مفهوم» تولید می‌شود (نک، مجید اسدی (راوش) «مشکل تاریخ‌نویسی ما» ۱۴۰۳). به سخن دیگر، نخستین مکان ظهور تاریخ در زبان است. بر این پایه اگر بتوانیم زمان ظهور «مفاهیم» و ماهیت «مضامین» آنها، همچنین تغییر مضامین یا استهلاک مفاهیم را دریابیم، می‌توانیم تا حدودی بسیار زیاد به نقطه موردنظر در گذشته و نکته‌های موجود در آن برسیم. در غیر این وضع، مانند بسیار کسان دیگر که با موضع پیشینی و به ناشایست وارد میدان می‌شوند و به عمد یا سهو دچار انحراف از مسیر می‌شوند، دچار انحراف خواهیم شد و مشکل اینجاست که آوارگی آوارگان را نهایت نیست. در همین مسیر، امروزه و بارها در فضای مجازی یا حقیقی درباره ایران بحث می‌شود، تا جایی که گاهی حتی به اصطلاح فیلسوف اخلاق، ایران را انکار می‌کند و می‌گوید ایران کجاست؟ و گاهی هم دیگرانی، ایران را هم به مثابه مفهوم و هم به عنوان جغرافیای سیاسی و حتی تاریخی برنمی‌تابند و خالی از لطف هم نیست که رویکرد برخی مدیران را هم در این زمینه دخیل دانسته و مزید بر علت بدانیم. یعنی امروز در وضعیت شبه‌قطبی مصری در صدر اسلام به سر می‌بریم. به این معنا که مصریان قبطی، به دلیل ماهیت نکوهیده فراعنه در قرآن، نمی‌توانستند بر تاریخ خود در صدر اسلام تکیه کنند و همین وضع یکی از دلایل استحاله‌شدن قبطیان است. در ایران بعد از انقلاب هم هرچه به نام ایران، تمدن ایران، زبان فارسی، ملیت ایرانی و... بر زبان آید، در یک اظهارنظر ایدئولوژیک و غیرعلمی به زیر ضرب می‌رود؛ چون هیچ‌یک از این موضوعات را که فقط به تمدن مردم ایران مربوط است، برنمی‌تابند و همه را با یک مفهوم دینی «طاغوت قرآنی» رد می‌کنند که سوگمندانه، باعث تولید انواع شبه‌صداهای ناهنجار با سرچشمه‌های گوناگون اما همه گل‌آلود شده است.

اما درباره خاستگاه نام ایران

به گمان نگارنده، نام ایران از سرزمین‌هایی برخاسته است که تیره‌های ایرانی در آن می‌زیسته‌اند که نشان از هزاره‌های دورتر از مادها دارد. اگر نگاهی به نام جاهای کهنی چون شنعار، اریه، لگش، رودهای دجله و فرات، اریحا (شهری در فلسطین با قدمت هشت هزار سال) در غرب ایران سیاسی امروز و دیگر مکان‌ها در جهات دیگر بیندازیم، همه این مکان‌ها فقط در زبان ایرانی معنا پیدا می‌کنند و این می‌رساند که به خلاف برداشت غربیان، آریاییان و ایرانیان بعدی، نه‌تنها مهاجر نبوده‌اند، بلکه از هزاره‌های دور در کناره‌های خلیج فارس می‌زیستند و بسته به وضعیت آب و هوایی و نوار گردش فصول، در جغرافیایی به وسعتی از کاشغر چین تا مصر، جابه‌جا می‌شده‌اند. برای همین است که نام مصر، صحرای سینا، سوریه (تری پرادایز) همه ایرانی‌اند و چنان که غربیان می‌گویند اگر آریاییان مهاجر وارد فلات ایران شده باشند، باید زبان آنها دارای واژه‌های غیرآریایی مانند زبان هندیان یا یونانیان می‌شد که حدود ۴۰ درصد زبان این دو قوم آمیخته با زبان بومیان آن سرزمین‌هاست. به همین دلیل ادعا شده است: تاکنون وام واژه‌ای از زبان بومیان فرضی فلات ایران در زبان‌های کهن ایرانی، یعنی در اوستایی و پارسی باستان دیده نشده است که بتوان به کمک آن به حضور قومی بیگانه و پیش‌ایرانی در این سرزمین پی برد. تنها با همین یک واقعیت می‌توان فرضیه کوچ آریاییان به فلات ایران را فرضیه‌ای بی‌گمان مردود شمرد و آن را یک‌سره رها ساخت (۱). باری، در متن‌های سومری از فلات ایران به سرزمینی با جنگل‌های انبوه و درخت‌های «آرین» نام برده شده است (۲). همچنین در حماسه سومری گیلگمش، گیلگمش و لوگل بنده شاهان سومر، برای یافتن «گیاه بی‌مرگی» به فلات ایران آمدند. سرانجام لوگل بنده (بنده با فتح اول و دوم) این گیاه را که «ایرانوم» نامیده می‌شد، یافت و گیلگمش با هومیان که خدای جنگل «ارین» بود به پیکار پرداخت. هردو نام ارین و ایرانوم، همانا نام کهن ایران است. گفتنی آنکه دوران فرمانروایی لوگل بنده سده ۲۸ ق.م بوده است (۳). همچنین در اوستا، این کهن‌ترین متن ایرانی، بارها نام ایران آمده است. حال اگر به گواه کتاب هزاره‌های ایرانی (۴) و همچنین دانشنامه کاشان، زمان زیست زرتشت را در سده هجدهم ق.م بدانیم، در صورتی که به گواه پورداوود و پروفسور میلز، این زمان بسی عقب‌تر می‌رود و ایرانیان در آن وقت حتی نمک را کشف نکرده بودند (۵) پی به قدمت نام ایران در این گستره وسیع می‌بریم که امروزه از آن با نام «ایران فرهنگی» یاد می‌کنیم. همچنین در یشت‌ها، در «چیترداتیشت» بارها از شاهنشاهان ایران گفته می‌شود. در فروردین‌یشت که از قدیمی‌ترین یشت‌های اوستاست، از سرزمین‌های ایرانی می‌گوید: «می‌ستایم فروهرهای مردان پیرو نظام هستی در سرزمین‌های ایرانی را، می‌ستایم فروهرهای زنان پیرو نظام هستی در سرزمین‌های ایرانی را» (۶). این اسناد، گواهی روشن از تاریخ نام «ایران» است. همچنین در اوستا «از برای نگهداری از سرزمین‌های ایران» می‌گوید (۷).

و باز، از یاد نبریم که ائیریاو (air yava) به معنی یاری‌دهنده «ایران» در اوستاست(۸). و در «ارت‌یشت» می‌خوانیم «یل ممالک» ایران، «متحد سازنده کشور خسرو، این توفیق را یافت» و یا «او را بستود، یل ممالک ایران، متحد سازنده کشور خسرو» (۹). اما واژه ایران از اوستایی «ائیریه» فارسی باستان، آریا، بازمی‌گردد. این واژه را همه تیره‌های ایرانی برای نامیدن خود به کار می‌بردند. از طرفی دیگر «آریانا» یعنی آریایی، صورت اضافی جمع واژه ایرانی است که به سرزمین یا کشور گفته می‌شده و «آریا نام» به معنی سرزمین آریایی‌هاست. چنان‌که در کتیبه داریوش در بیستون، بندهای ۶۲ و ۶۳ چنین آمده است: «....har_ri-yan-na-um» آمده است (۱۰) و از آنجایی که این نام پیش از کتیبه داریوش، در هزاره‌های دور یعنی در اوستا نیز آمده بوده است، می‌رساند که ایرانیان در زمانی بسیار دورتر از مادها به وحدت مفهومی رسیده بوده‌اند و از این طریق با دادن تشخص به خود، خود را از دیگران متمایز می‌داشته‌اند. در جغرافیایی که با در دست داشتن وحدت مفهومی در گستره‌ای وسیع به «آئیریا نام» رسیده بوده است و این ائیریانام (حالت مالکیت جمع) در پیوند با اوستایی «ائیرینه» (airayana) همان ایران است. یعنی در همان هزاره‌های دور، جامعه وحدت در کثرت ایرانی تأسیس و به تبع حقوق این جامعه، «کرشور» یا کشور شکل گرفته بوده است و این را می‌شود از مفهوم واژه «خشثره» و «خشثره وریه» فهمید و اینکه هگل می‌گوید تاریخ جهان با تاریخ ایران آغاز می‌شود، در همین مسیر است. برای روشن‌شدن بیشتر مطلب می‌شود مصادیق فراوانی از این دست آورد و باز برای نمونه، جدای از نمونه‌های گفته‌شده بالا، سومریان به شهر شوش، «ای ننه «ایرین» کی» (۱۱) می‌گفتند که این واژه ایرین همان ایران است. اما امروز که باید گفت سوگمندانه نمی‌توانیم تاریخ خود را بخوانیم، کار به جایی رسیده است که به هستی تاریخی ما بیشتر به عمد و کمتر به سهو حمله می‌برند و ما به‌جای تولید تاریخ و گام‌گرفتن به جلو، باید از آغاز شروع کرده و از وجود مفهوم ایران در داخل کشور دفاع کنیم. درحالی‌که از نامه تنسر و نوشته‌های هزاره‌ای و اندی بیش برمی‌آید، ما ایرانیان در آن زمان تاریخی‌تر می‌زیسته‌ایم تا امروز؛ زیرا به گذشته هرگز درنگذشته و موجود در وجود خود بیشتر از امروز آشنا بوده بلکه اشراف داشتیم. چنان‌که «آشکارا ایرانیان در دوران ساسانی و پیش از آند، هنوز از وجود دریایی در نزدیکی کاشان آگاه بوده‌اند (چنان‌که) محمدبن حسن قمی (سده چهارم هجری) از ابن‌مقفع آورده و می‌گوید قاسان همان کاشان است و در آغاز دریا بوده است و آن را کاس‌رود می‌خواندند (۱۲). همچنین وقتی سخنرانی اردشیر، بنیان‌گذار شاهنشاهی ساسانی را می‌خوانیم، با شگفتی متوجه می‌شویم که این اردشیر اطلاعات درستی از تاریخ ایران و ایلغار اسکندر دارد. همان اسکندری که بعدها از طریق داستان کالیستنس درباره او، وارد حوزه عربی می‌شود و به دلیل نفوذ این داستان نزد مردم عرب، توسط «تبری»ها تا مقام ذوالقرنین برکشیده می‌شود، تا حدی که کار بر فردوسی سخت می‌شود و بعد از فردوسی، این مرد بی‌اخلاق و جانی، به مردی حکیم بدل می‌شود.

منابع:

۱- پروفسور جهانشاه درخشانی، دانشنامه کاشان. ج سوم، حسین محلوجی، اسفند ۱۳۸۲، بنیاد فرهنگ کاشان، صص ۶۰ و ۶۱
۲- همان صص، ۳۵۴ و ۳
۳- همان صص، ۱۲۸ و ۱۲۹
۴ -نصرالله هومند، هزاره‌های ایرانی، انتشارات طالب آملی، ۱۳۸۷، جدول پیکره زمانی دوره‌های باستانی و تاریخی ایران برپایه نقطه کسوف کلی.... همچنین، صص ۸۴ و ۸۵
۵- پورداوود، گات‌ها، انتشارات اساطیر، چاپ دوم ۱۳۸۴، ص ۵۱
۶- رضا مرادی غیاث‌آبادی، پژوهش‌های ایرانی، فروردین‌یشت، ۲۰۰۶، بخش سی‌ویکم، بند ۱۴۳
۷- پورداوود، یشت‌ها، جلد دوم، انجمن ایران، لیگ بمبئی ۱۳۰۹، ص ۶۱
۸- همان، ص۵۰
۹- همان، ص ۱۹۵
۱۰- اشمیت رودریگر، زبان‌های ایرانی، مفاهیم و اصطلاحات، ترجمه آرمان بختیاری -عسگر بهرامی. انتشارات ققنوس ۱۳۹۰، صص ۲۳ و ۲۴
۱۱- مأخذ شماره، ۱، ص ۴۳۳
۱۲- همان ص، ۹۱

رشت سرسبز و زیبا نیازمند تعادل و تعامل

ادامه از صفحه اول

می‌گویند اتوبوس‌های رشت برای تعمیر به قزوین می‌روند و برنمی‌گردند، درحالی‌که رشت جزء منطقه تردد آزاد ماشین‌های منطقه آزاد انزلی است و شهر رشت می‌توانست ناوگان حمل‌ونقل خود را با ماشین‌های دوستدار محیط زیست بدون پرداخت عوارض، تجهیز و نو کند، همان‌طورکه برای ماشین‌های آتش‌نشانی از این ظرفیت استفاده شد. از طرفی نظری داده شده است که چون خرید ناوگان حمل‌ونقل عمومی از منطقه آزاد صنعت ملی خودروسازی ما را تضعیف می‌کند، پس کار درستی نیست! به‌هرحال، طبق گفته سمن‌های رشت در جلسه ۲۰ بهمن، حدود نیمی از کل بودجه شهرداری صرف همین پل‌سازی‌ها می‌شود. حال باید گفت تشکل‌های حوزه شهری رشت که از حامیان نشست «هشدار ایران ۴۶» بودند- نشستی که هم تشکل‌های مهندسی استان و هم دانشگاهیان و شهرسازان از تهران در آن شرکت کردند- با اقتدا به آیین‌نامه طراحی معابر شهری مصوب سال ۱۳۹۹ وزارت راه و شهرسازی ملاک عمل، ادعا می‌کنند که تقاطع‌های غیرهمسطح برای جایی می‌تواند پیشنهاد شود که محل اتصال تندراه به معبر ورودی شهر باشد. درحالی‌که بلوار درون‌شهری محل تقاطع‌های غیرهمسطح پروژه میثاق، امروز دیگر بلواری شهری محسوب می‌شود و با توجه به ردیف کاربری‌های تجاری و مغازه‌ها و کافه‌رستوران و بافت‌های مسکونی دو طرف آن بسیار شک وجود دارد که ساختن این پل‌ها به دردی جز برهم‌زدن چهره شهر و خراب‌کردن پیاده‌روها بخورد. از طرفی، ساختن یک کمربندی دوم طبق طرح‌های جامع قدیم و جدید رشت نیز به زمین‌های کشاورزی داخل و پیرامون شهر و الگوی سکونت شهری- روستایی مطلوب برای نواحی پیرامونی شهر آسیب می‌زند.

به نظر من به‌هرحال، در هر کشمکشی یک خیر نهفته است که با گفت‌وگو به راه‌حل می‌رسد. شهردار و شورای‌عالی شهرسازی خوب است در این روند با خرد جمعی به تعامل بپردازند.

گزارش

گردشگری به شاخص‌های شهر دوست‌دار سالمند افزوده شد

ایرنا: رئیس دبیرخانه شورای ملی سالمندان گفت: شاخص‌های شهر دوست‌دار سالمند براساس استانداردهای بین‌المللی هشت مؤلفه است که در ایران به صورت ملی، شاخص «گردشگری سالمند» نیز به آن افزوده شده است.

مژگان رضازاده افزود: تلاش می‌کنیم در ایران با توجه به حرکت به سمت سالمندی و جغرافیا و زیست‌بوم کشور که مناسب گردشگری است، یک بُعد را به نام ایران در سازمان بهداشت جهانی به نام «گردشگری سالمند» ثبت کنیم.

رئیس دبیرخانه شورای ملی سالمندان خاطرنشان کرد: جلسات با وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، آغاز و شیوه‌نامه‌ها تدوین شده و امید است این اتفاق محقق شود و ایران بتواند بُعد گردشگری سالمند را به نام جمهوری اسلامی ایران در سازمان جهانی بهداشت به ثبت برساند.

او با توضیح تاریخچه ضوابط محیط دوست‌دار سالمند، افزود: شهر دوست‌دار سالمند، شهری است که در آن سالمندان و حتی افراد غیرسالمند به یک اندازه حقوق شهروندی داشته باشند و شهر با سالمندان غریبه نباشد، استانداردهای لازم را در حوزه‌های مختلف مناسب‌سازی و دسترس‌پذیری داشته باشد و شهری باشد که در آن سالمند فعال بتواند به‌راحتی امنیت، سلامت و استقلال کامل و فعالیت اجتماعی داشته باشد.

رئیس دبیرخانه شورای ملی سالمندان یادآور شد: برای تعریف شهر دوست‌دار سالمند، باید ابعاد مختلفی را در نظر بگیریم تا افراد سالمند بتوانند بدون وابستگی یا با کمترین میزان کمک از دیگران زندگی خوبی داشته باشند.

رضازاده درباره منشأ شهر دوست‌دار سالمند گفت: سازمان جهانی بهداشت سال ۲۰۰۷ در مطالعه‌ای اقدام به تهیه استانداردهایی با عنوان «ویژگی‌های شهر دوست‌دار سالمند» می‌کند و برای آن هشت محور را در نظر می‌گیرد که براساس این ابعاد مشخص می‌شود که یک شهر تا چه میزان برای زندگی افراد سالمند مهیاست. او توضیح داد: این هشت محور شامل «مشارکت اجتماعی»، «حمایت اجتماعی و خدمات سلامت»، «مشارکت مدنی و اشتغال»، «اطلاعات و ارتباطات»، «احترام و همه‌شمولی اجتماعی»، «مسکن»، «حمل‌ونقل» و «ساختمان‌ها و فضاهای بیرونی» است.

رئیس دبیرخانه شورای ملی سالمندان گفت: محیط دوست‌دار سالمند، طرحی بین‌المللی است که هدف از اجرای آن، این است که محیط شهری و محیط روستایی را برای سالمندان دسترس‌پذیر کنیم؛ یعنی به گونه‌ای باشد که سالمندان بتوانند با حفظ کرامت، زندگی راحتی در جامعه داشته باشند و به واسطه اینکه سن آنان بالا رفته است، محدودیتی برای آنها به وجود نیاید.

جدول ۴۹۸۹ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- توانا- شهری در استان کرمان- پول قدیمی ۲- از هنرهای سنتی روی پارچه که در دوره صفویه به اوج رسید- هم‌عقیده بودن ۳- حکمت ارسطو- همه با هم- پهناور ۴- نوعی پارچه پنبه‌ای- ورزش برفی- هدیه‌دادن ۵- از افعال اسنادی- پنجمین ماه سریانی- سرزنش‌کننده- دست عرب ۶- دردها- فدراسیون بین‌المللی شنا- این بازی ورزشی در کره ماه انجام شد ۷- آسوده- ظرف پلاستیکی برای نگهداری مایعات- نرده ۸- رمانی نوشته امیرحسن چهل‌تن ۹- حزب هیتلر- قسمت کوچکی از خمپاره که بر اثر انفجار جدا شده باشد- جوش صورت ۱۰- مسطح و هموار- صوت تحسین- اهل سنت بودن ۱۱- روز گذشته- شاعر یوش- کرم‌خورده- از ادات پرسش ۱۲- نوعی بیماری ویروسی که سیستم دفاعی بدن را مختل می‌کند- از جنس آهن- شب آخر پاییز ۱۳- خیانتکار- سقف فروریخته- بدون رطوبت ۱۴- ذره‌ای بدون بار الکتریکی- فیلمی دیدنی ساخته اینگمار برگمن ۱۵- همسایه- زن خانه‌دار- تابناک

عمودی:

۱- سوگند- واضع شریعت- وسیله‌ای برای سنجش ارتفاع صوت ۲- هدایت‌کردن- دوستی و رفاقت- تعجب زنانه ۳- هلاک و نابودی- چهل‌وششمین سوره قرآن- فرزند مؤنث ۴- راه میان‌بر- قند جوانه جو- لاغر و نحیف ۵- کدخدا- مادربزرگ- بالشتک نان‌پزی ۶- پلاستیک اسفنجی سبک- آخرین حرف الفبای یونانی- شبیه ۷- بلند و طولانی- آگاهی و بیداری ۸- فیلمی ساخته مسعود کیمیایی با بازی فرامرز قریبیان- رشته‌ای در شمشیربازی- سازمان فضانوردی آمریکا ۹- درمانگاه- سیاره زحل ۱۰- سلسله بنی‌امیه- نوعی کارد نوک‌تیز- آهارزده ۱۱- ماچ- انجمن بین‌المللی حمل‌ونقل هوایی- زن گندمگون ۱۲- روزها- الکل سفید- صدای کلفت ۱۳- بار- لباس ورزشی- سوره چهل‌وچهارم قرآن ۱۴- بندگی- گوشه‌ای در آواز دشتی- برای بهترشدن طعم غذا اضافه می‌شود ۱۵- هم‌معنی- از ابزارهای جلادهنده و اثرگذار در هنر نگارگری- فاقد شفافیت

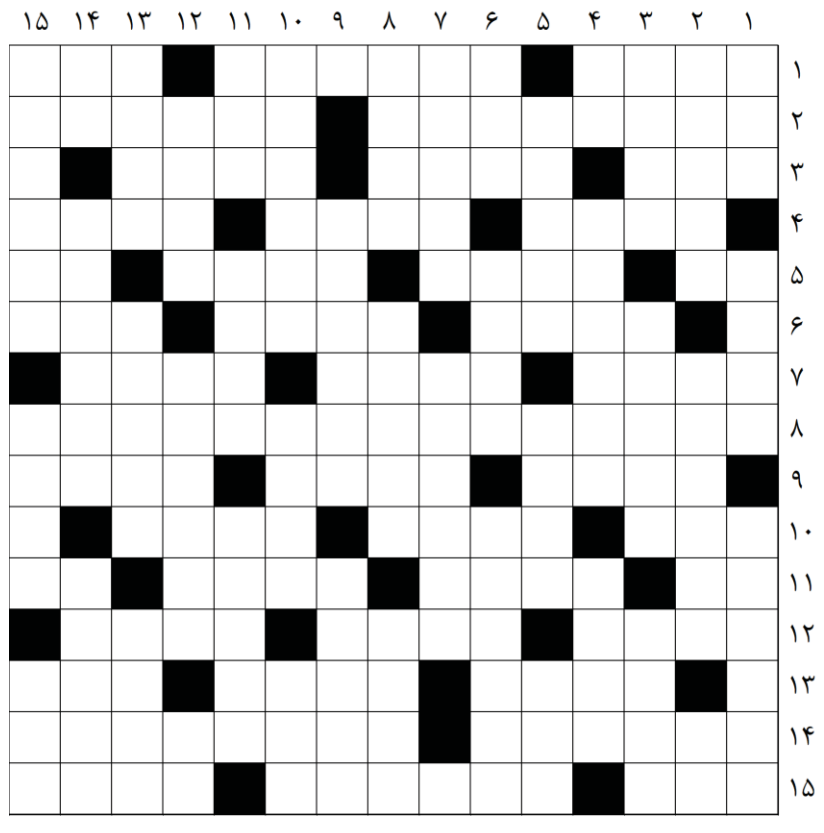

حل سودوکو ۳۹۸۴

۹	۷	۵	۸	۳	۱	۲	۴	۶
۶	۸	۱	۴	۵	۲	۹	۳	۷
۴	۲	۳	۷	۹	۶	۸	۱	۵
۷	۱	۸	۵	۶	۳	۴	۹	۲
۲	۵	۴	۱	۸	۹	۷	۶	۳
۳	۶	۹	۲	۷	۴	۵	۸	۱
۸	۳	۶	۹	۲	۷	۱	۵	۴
۵	۴	۲	۳	۱	۸	۶	۷	۹
۱	۹	۷	۶	۴	۵	۳	۲	۸

۷	۸	۲	۵	۹	۱	۴	۳	۶
۵	۴	۹	۶	۳	۲	۱	۸	۷
۶	۳	۱	۸	۷	۴	۲	۵	۹
۱	۶	۸	۴	۵	۹	۳	۷	۲
۲	۹	۷	۳	۱	۶	۸	۴	۵
۴	۵	۳	۲	۸	۷	۹	۶	۱
۳	۲	۵	۱	۶	۸	۷	۹	۴
۸	۷	۴	۹	۲	۵	۶	۱	۳
۹	۱	۶	۷	۴	۳	۵	۲	۸

حل جدول ۴۹۸۸

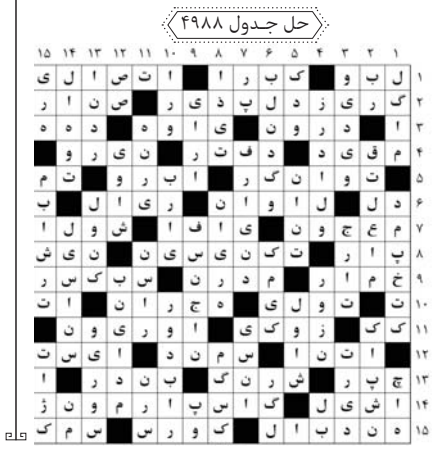

سودوکو سخت ۳۹۸۵

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.
۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

	۳	۹		۴			۲	
				۸			۶	
						۱		۹
	۵			۹	۲		۴	۷
			۸	۵	۷			
۲	۶		۱	۳			۹	
۱		۶						
	۲			۱				
	۴			۶		۲	۳	

سودوکو ساده ۳۹۸۵

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

۵	۲	۹			۳		۴	
۶								
			۹			۶		۱
		۴		۱			۸	
			۸		۴			
	۹			۵		۱		
۴		۸			۱			
								۷
	۳		۶			۸	۹	۲